

Identitet som malerisk vern

Trond Borgen

Natasja Askelund, maleri, Haugesund Kunstforening

Natasja Askelund bruker sitt eget navn til å slå en magisk sirkel rundt egen kropp, eget bilde, egen identitet. Hun skriver seg direkte inn i flere av de maleriene hun nå viser i Haugesund Kunstforening – kunstnerens signatur får her en til dels betydelig visuell og meningsbærende kraft.

Først erobret Askelund kunsthistorien, i sin debututstilling på Hå gamle prestegard i 1992; hun lånte elementer fra den tradisjonen som særlig baserte sitt billeduttrykk på fargen. Slik skapte hun et solid fundament for egen utvikling, og slik kunne hun bruke sin maleriske styrke til å forme et stort kunstnerisk prosjekt, faktisk en hel livsfrise, som hun siden har arbeidet med og fortsatt står midt i. For hver ny utstilling har Askelund videreutviklet sitt fortellende, dypt humanistiske engasjement; og hun spør, igjen og igjen: Hva vil det si å være menneske? På dette spørsmålet finner hun stadig nye svar, dvs. utvidelser av de svarene hun allerede har gitt. Utvidelser som både er innholdsmessig og malerisk engasjerende. Mitt møte med hennes nyeste malerier er derfor alltid en stor opplevelse.

Det særegne med Askelunds kunstnerskap er at hun våger å gå lenger enn de fleste andre, både i bruken av fortellende bilder og i bearbeidelsen av sin egen, høyst personlige historie. Det gjør hun ved å ta fotografier fra eget familiealbum som utgangspunkt – egentlig temmelig banale motiver av liten interesse for andre enn familiekreten. Da skjer forvandlingen: I sine malerier har Askelund en særegen evne til å omskape det personlige og banale til metafor og symbol for allmennmenneskelige erfaringer og følelser. I norsk samtidsmaleri er det nok av dem som ikke bare starter i det banale, men som også ender der, fordi de slett ikke kommer videre i noen retning. Askelunds viser derimot en intelligent og følsom bruk av sine motiver; faktisk makter hun å omskape dem til malerier med stor visuell kraft, i en enkel, naivistisk stil som lar oss se de fotografiske foreleggene, men også en verden bakenfor.

Flere av motivene kjenner vi igjen fra kunsthistorien, som mor og barn i «swinging»; det er imidlertid ikke Jomfru Maria med Jesusbarnet vi ser, men en mor med et lite barn i fanget, sittende på en huske i hagen, og de er innskrevet i kunstnerens navn. Det er som om navnet, identiteten, virker beskyttende, som om Askelund bruker sin egen identitet både som kunstner, datter, mor og menneske til å besverge selve livet, for å gjøre det trygt. I «rabiatt» strekker kvinnen/Askelund seg, omgitt av glefsende hunder, ubekymret og sikker på seg selv, fordi hun er innskrevet i sitt eget navn i et selvportrett nederst i bildet. I «vakre vene» strekker hun seg enda mer, som vi ser det i Leonardos berømte tegning av mannen innskrevet i sirkel og kvadrat – et uttrykk for proporsjoner og en harmoni som både er jordisk og kosmisk. Kvinnen i dette maleriet er imidlertid innskrevet i Askelunds identitet, navnet, som brukes som et aktivt bildelement og som verner henne mot hjort og flammer. Eller: De mangetydige, flammende hjortehodene symboliserer et mytologisk, livgivende, guddommelig vern der de omkranser kvinnen. Askelund har byttet ut Leonardos universelle og stort anlagte innskriving av mennesket

med sin egen, intime og dypt personlige. Og dette vernet, denne tryggheten, finnes i kunsten selv.

I formspråk og billeduttrykk henter hun elementer både fra popkunst (fotografisk enkelhet og klare farger), folkekunst og mytologi (bruken av ornamenter som planteranker og fugler). Resultatet er en utstilling som blusser og gløder i en usedvanlig fin helhet, og som i hvert enkelt bilde lar små fortellinger om det menneskelige spille seg ut i sterke farger og enkle figurer med åpenbare tegnekvaliteter. I «bjørnedans» ser vi en liten jente under to bjørner som kjemper; hun er trygg for fare, for Natasja Askelund har nettopp innskrevet menneskelivet i kunstens forvandlende vesen.

Stavanger Aftenblad 16.02.07